

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Николай Карев Карев;

Химикотехнологичен и металургичен университет – София, катедра „Икономика и стопанско управление“;

Професионално направление: 3.7 Администрация и управление, научна специалност: Организация и управление на производството (по отрасли)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Организация и управление на производството (индустрия)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Станислав Соколов Германов

Тема на дисертационния труд: „Организация на иновационния процес във високотехнологични предприятия“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1336/30.04 2025 г. на Зам. Ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Индуриален бизнес“ при Бизнес факултет на УНСС по научна специалност: „Организация и управление на производството (индустрия)“, професионално направление 3.8. Икономика съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 571/09.03 2021 г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 23.02 2021 г. до 23.02 2024 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за изготвяне на становището дисертационен труд е разработен върху 254 страници. Основното съдържание е изложено на 218 страници включващи увод, изложение и заключение. Останалите включват списък на таблиците, фигурите и графиките в дисертационния труд, приложение и библиография. Изложението е структурирано в три

глави включващи: историческите предпоставки за развитие на иновативните теории и тяхното използване в практиката; основните методически насоки, свързани с оценката на иновациите и организацията на иновативните дейности в България и Европа и резултати от приложно изследване за използването на иновации от българските предприятия. В трета глава са представени и конкретните подходи и методи, свързани с използването на възможностите за напредък на иновациите в България.

Структурата на дисертационният труд съдържа три елемента - теория, методика и приложно изследване, което отговаря на традиционните изисквания на разработка за придобиване на ОНС „доктор“. Направените обобщения след първа и втора глава са следствие от извършените анализи. С цел еднаквост в структурата добре би било в края на трета глава също да има изведено обобщение в съдържанието обозначено както в края на първа и втора глави. Точка първа в глава трета се характеризира с краткост на изложението. Добре би било да бъде търсена възможност за нейното обединение с друга точка.

Оценка ми за обемът, съдържанието и структурата на дисертационният труд е, че те са приемливи и са съобразени с изискванията за придобиване на ОНС доктор в професионалното направление.

Дисертационният труд е посветен на проблем свързан с използването на иновациите от българските предприятия. Анализите показват, че много често иновационният процес в малките и средните предприятия /МСП/ в България е значително подценен. Въпреки потенциала си за растеж много от МСП дават приоритет на краткосрочните ползи пред инвестициите в иновации и развитие. Тази тенденция ограничава тяхната конкурентоспособност и възможности за пазарен успех. Търсенето и предлагането на подход за установяване на степента, до която иновациите са интегрирани в ежедневните бизнес практики в предприятията ще предостави ценна информация за текущото състояние на иновациите в МСП и ще даде възможност да се отчетат успехите и да се посочат областите в които да се търси подобрене, което определя актуалността на дисертационния труд в научно и научно-приложно отношение.

Добре са формулирани предмета, обекта и основната изследователска хипотеза. Всички те според мен могат да бъдат прецезирани и по-кратко формулирани. Коректно и ясно е дефинирана основната цел, която изисква да се предложи подходяща рамка за идентифициране на възможностите и перспективите пред организацията на иновациите в предприятията, която да бъде основана на отворен тип информация и иновации, разработвани съвместно от всички участници в

иновационната система. За изпълнението на целта са поставени и решени пет задачи, които дават добра представа за извършената работа от докторанта.

Списъкът на използваната литература включва 178 източника, от които 48 на кирилица, 125 на латиница и 5 интернет източници. Използваните източници са актуални и обхващат основни въпроси свързани с предмета на дисертационното изследване.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В резултат на проведеното в дисертационния труд изследване са проучени и изследвани от теоретична гледна точка историческите предпоставки за развитие и използване на иновативните теории и модели в практиката. Направено е сравнение между отделните теории и школи. Изяснени са приложението на теорията за разпространение на иновациите и ролята и мястото на бизнес иновациите. Разгледани са основните теории на иновативното развитие, стратегиите за организиране на иновациите на равнище предприятие и иновационните модели, като са посочени ключовите фактори на всеки модел. Проучено е и как различните категории разходи се съотнасят към етапите по създаване, приемане и изпълнение на организационната иновация.

Научно-приложен интерес представлява предложението в дисертацията модел за иновативна организация на високотехнологични предприятия, базиран на принципите за: изграждане на система за проактивни иновации, която позволява на компаниите да предвиждат и усвояват революционни технологии в подходящия момент; прилагане на стратегически подход към иновативната дейност, който оптимизира адаптивността и успеха при икономически и технологични промени и за пълна интеграция на иновационния процес в останалите бизнес процеси, което води до постигане на лидерство, повишена производителност и устойчива конкурентоспособност. Интерес представляват и констатациите от анализа, които разкриват как предприятията възприемат и прилагат предизвикателствата и възможностите за иновации, пред които са изправени. Този анализ служи като основа за оформяне на ефективни политики и практики, които стимулират устойчиви иновации в МСП.

Методическата рамка на изследването е представена в кратък вид. Добре би било за по-голяма яснота тя да бъде представена по задълбочено. За постигането на целта и решаването на поставените задачи в дисертационния труд са използвани методите на теоретичното и приложното изследване - графични и таблични методи, методите на анализ и синтез, сравнителният метод, метода на анкетното проучване на

наблюдението и интервюто. Те са подходящи за провеждане на изследването и за постигането на целта и решаването на поставените задачи.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Цялостното ми запознаване с дисертационния труд позволява да се прецени, че приносите, така както са посочени в автореферата съответстват на съдържанието и резултатите на научното изследване. В резултат на изследването кандидатът за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ е обобщил пет приноса като не е посочил кои са научни и кои са научноприложни. По своя характер посочените приноси могат да бъдат определени като конкретизиране на съществуващите научни знания за решаване на конкретен проблем с формулирани изводи и препоръки за практиката.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на дисертацията са представени три публикации. Посочените публикации са самостоятелни, като съгласно представените материали две от публикациите са на английски език и една на български. Те отразяват части от съдържанието на дисертационния труд и постигнати резултати по време на разработването му.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е съставен въз основа на изложението на дисертационния труд. Той е с общ обем от 47 страници и отговаря на съдържанието на дисертационния труд. В него е направена обща характеристика на дисертационния труд и е описана неговата структура. Представено е кратко изложение на дисертацията по глави. Приложена е справка за приносите в дисертационния труд, както и списък с научните публикации на автора. Общата ми оценка за автореферата е, че той представя коректно и с необходимата пълнота основните моменти от дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам съществени критични бележки към дисертационния труд. Мога да отбележа, че част от фигурите, таблиците и графиките в него, не са цитирани в текста на дисертацията, както и че има разминаване на посочените номера на страници на отделни точки в съдържанието с тези в текста на дисертационния труд, което до известна степен затруднява четимостта му. Според мен работата би спечелила ако за таблиците с по малко съдържание на информация, като таблица № 3 и други, е била

потърсена възможност да бъдат вместени на един лист, както и таблици като № 6 и други с по-голям обем на информация да се представят като приложения. Това са препоръки които авторът би могъл да вземе в предвид при бъдещата си работа.

8. Заключение

Дисертационният труд и неговите приноси показват, че докторанта притежава знания по специалността и способности да провежда научни изследвания. Това ми позволява да дам **положителна оценка** на дисертационния труд и да **препоръчам на членовете на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор”** на Станислав Соколов Германов по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Организация и управление на производството (индустрия)“ в УНСС.

06.06 2025 г.
София

Подпис:
проф. д-р Николай Карев

OPINION

By: Prof. Dr. Nikolay Karev Karev;

University of Chemical Technology and Metallurgy – Sofia, Department of „Economics and Business Management”;

Professional Field: 3.7 Administration and Management, scientific specialty: Organization and management of production (by industry).

Regarding: dissertation work for awarding the educational and scientific degree "doctor" in a professional direction 3.8. Economics, scientific specialty "Organization and Management of Production (Industry)" at the University of National and World Economy.

Author of the dissertation: Stanislav Sokolov Germanov

Topic of the dissertation: „Organization of the innovation process in high-technology enterprises”

Basis for submitting the opinion: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation work according to Order No. 1336/30.04.2025 of the Vice Rector for Research and Development of the UNWE.

1. Information about the dissertation candidate

The dissertation candidate studied under the doctoral program at the Department of Industrial Business at the Faculty of Business of the UNWE in the scientific specialty: „Organization and Management of Production (Industry)”, professional field 3.8. Economics according to the Order of the Vice-Rector for Research and Development of the UNWE No. 571/09.03.2021. The training was carried out in a regular form during the period 23.02.2021 to 23.02.2024.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation submitted for the preparation of the opinion is developed on 254 pages. The main content is presented on 218 pages including an introduction, an exposition and a conclusion. The rest include a list of tables, figures and graphs in the dissertation, an appendix and a bibliography. The exposition is structured in three chapters including: the historical prerequisites for the development of innovative theories and their use in practice; the main

methodological guidelines related to the assessment of innovations and the organization of innovative activities in Bulgaria and Europe and results of an applied study on the use of innovations by Bulgarian enterprises. The third chapter also presents the specific approaches and methods related to the use of opportunities for the advancement of innovations in Bulgaria.

The structure of the dissertation work contains three elements - theory, methodology and applied research, which meets the traditional requirements of a thesis for the acquisition of the ONS "doctor". The summaries made after the first and second chapters are a consequence of the analyses carried out. In my opinion, for the purpose of uniformity in the structure, it would be good to have a summary of the content at the end of the third chapter, indicated as at the end of the first and second chapters. Point one in chapter three is characterized by the brevity of the presentation. It would be good to seek an opportunity to unify it with another point.

My assessment of the volume, content and structure of the dissertation work is that they are acceptable and comply with the requirements for the acquisition of the ONS doctor in the professional field.

The dissertation is dedicated to a problem related to the use of innovations by Bulgarian enterprises. Analyses show that very often the innovation process in small and medium-sized enterprises (SMEs) in Bulgaria is significantly underestimated. Despite their growth potential, many SMEs prioritize short-term benefits over investments in innovation and development. This trend limits their competitiveness and opportunities for market success. The search and proposal of an approach to establish the extent to which innovations are integrated into everyday business practices in enterprises will provide valuable information about the current state of innovation in SMEs and will allow to take into account successes and indicate areas in which to seek improvement, which determines the relevance of the dissertation in scientific and scientific-applied terms.

The subject, object and main research hypothesis are well formulated. In my opinion, all of them can be refined and formulated more briefly. The main goal is correctly and clearly defined, which requires offering an appropriate framework for identifying the opportunities and prospects for the organization of innovation in enterprises, which should be based on open information and innovations developed jointly by all participants in the innovation system. To achieve this goal, five tasks have been set and solved, which give a good idea of the work done by the doctoral student.

The list of used literature includes 178 sources, of which 48 in Cyrillic, 125 in Latin and 5 Internet sources. The sources used are up-to-date and cover basic issues related to the subject of the dissertation research.

3. Evaluation of the Scientific and Applied Scientific Results

As a result of the research conducted in the dissertation, the historical prerequisites for the development and use of innovative theories and models in practice have been studied and investigated from a theoretical point of view. A comparison has been made between the individual theories and schools. The application of the theory of diffusion of innovations and the role and place of business innovations have been clarified. The main theories of innovative development, strategies for organizing innovations at the enterprise level and innovation models have been examined, indicating the key factors of each model. It has also been studied how the different categories of costs relate to the stages of creation, adoption and implementation of organizational innovation.

Of scientific and applied interest is the proposed model for innovative organization of high-tech enterprises in the dissertation, based on the principles of: building a proactive innovation system that allows companies to anticipate and absorb revolutionary technologies at the right time; implementing a strategic approach to innovative activity that optimizes adaptability and success in economic and technological changes and for full integration of the innovation process into other business processes, which leads to achieving leadership, increased productivity and sustainable competitiveness. Also of interest are the findings of the analysis, which reveal how enterprises perceive and implement the challenges and opportunities for innovation they face. This analysis serves as a basis for shaping effective policies and practices that stimulate sustainable innovation in SMEs.

The methodological framework of the study is presented in brief. It would be good for greater clarity if it were presented in more depth. To achieve the goal and solve the tasks set in the dissertation work, the methods of theoretical and applied research were used - graphic and tabular methods, methods of analysis and synthesis, the comparative method, the method of survey research, observation and interview. They are suitable for conducting the study and for achieving the goal and solving the tasks set.

4. Evaluation of Scientific and Applied Scientific Contributions

My comprehensive acquaintance with the dissertation work allows me to assess that the contributions, as indicated in the abstract, correspond to the content and results of the scientific research. As a result of the research, the candidate for the educational and scientific degree "doctor" has summarized five contributions, without specifying which ones are scientific and which ones are applied science. By their nature, the indicated contributions can be defined as a concretization of existing scientific knowledge for solving a specific problem with formulated conclusions and recommendations for practice.

5. Evaluation of Dissertation Publications

Three publications have been presented on the topic of the dissertation. The mentioned publications are independent, and according to the presented materials, two of the publications are in English and one in Bulgarian. They reflect parts of the content of the dissertation work and the results achieved during its development.

6. Evaluation of the Thesis Abstract

The abstract is based on the presentation of the dissertation. It has a total volume of 47 pages and corresponds to the content of the dissertation. It provides a general description of the dissertation and describes its structure. A brief presentation of the dissertation by chapter is provided. A reference to the contributions to the dissertation is attached, as well as a list of the author's scientific publications. My overall assessment of the abstract is that it presents the main points of the dissertation correctly and with the necessary completeness.

7. Critical Notes, Recommendations and Questions

I have no significant critical remarks about the dissertation. I can note that some of the figures, tables and graphs in it are not cited in the text of the dissertation, as well as that there is a discrepancy between the indicated page numbers of individual points in the table of contents and those in the text of the dissertation, which to some extent makes its readability difficult. In my opinion, the work would benefit if the tables with less information content, such as table № 3 and others, were to be included on one sheet, and tables such as № 6 and others with a larger volume of information were to be presented as appendices. These are recommendations that the author could take into account in his future work.

8. Conclusion

The dissertation and its contributions show that the doctoral student possesses knowledge in the specialty and the ability to conduct scientific research. This allows me to give a positive assessment of the dissertation and to recommend to the members of the scientific jury to award the educational and scientific degree "Doctor" to Stanislav Sokolov Germanov in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Organization and Management of Production (Industry)" at the UNWE.

06.06 2025 г.
Sofia

Signature:
Prof. Dr. Nikolay Karev